

СТРАТЕГІЯ БАНКУ ЩОДО ДЕПОЗИТНИХ ЗАЛУЧЕНЬ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ АТ «УКРЕКСІМБАНК»

Ігнатова О.М., Романовська Г.С.
Криворізький економічний інститут
Криворізького національного університету

У статті надано маркетингове дослідження депозитного ринку в Україні за останні п'ять років, а також вивчено динаміку частки ринку АТ «Укрексімбанк» серед банків України, банків-конкурентів в 1-й групі найбільших банків в Україні та банків-лідерів щодо їх політики залучення коштів. Вивчено депозитну політику АТ «Укрексімбанк». Проведено статистичний аналіз складових політики депозитного залучення АТ «Укрексімбанк» за напрямками залучення та представлено PEST- та SWOT-аналіз. Надано рекомендації вдосконалення існуючої стратегії щодо депозитних залучень АТ «Укрексімбанк».

Ключові слова: депозитна політика, депозитні ресурси, залучення коштів, маркетингове дослідження, PEST-аналіз, SWOT-аналіз, депозитні залучення, статистичний аналіз.

Постановка проблеми. В ринковій економіці банківські установи виконують роль фінансових посередників, що дає змогу залучати їм великі суми вільних грошових капіталів і заощаджень клієнтів, вкладаючи їх у різні види активів, які приносять дохід для банку. Специфікою банківської діяльності є те, що банк оперує переважно «не своїми» грошима, а вдається до залучених та запозичених коштів. Залучення вільних грошових коштів юридичних та фізичних осіб та сплата відсотків по них обходяться банкам відносно дешево, оскільки, емісія власних цінних паперів або отримання кредитів на міжбанківському ринку є більш дорогими способами залучення ресурсів не депозитного характеру. У зв'язку з цим комплексна розробка теоретичних і практичних положень, що розкривають зміст ресурсів комерційного банку, механізм їх формування, є важливою та значущою проблемою в сучасній банківській системі України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням проблем та особливостей управління залученими та запозиченими коштами банківських установ займалися такі економісти, як Д. Буркальцева, І. Волошин, В. Жупанин, О. Іщенко, Т. Стрілець та ін. Вивченню економічної суті банківського депозиту присвятили свої праці вітчизняні вчені М.Д. Алексєєнко, О.В. Васюренко, О.Д. Вовчак, А.М. Герасимович, О.В. Дзюблюк, А.Г. Загородній, В.І. Колеснікова, А.М. Мороз, О.М. Островська, О.М. Петрук, М.Ф. Пуховкіна, С.К. Реверчук, Р.І. Тиркало, а також зарубіжні вчені П. Роуз, Д. Сінкі, Й. Шумпетер та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Існує низка актуальних проблем у цій сфері, яка потребує подальшого осмислення та розв'язання. Необхідність дослідження проблем формування та управління депозитними залученнями банку посилюється ще періодичними фінансово-економічними кризами в окремо узятій державі та країнах світу.

Мета статті. Провести статистичний аналіз складових політики залучень депозитного характеру АТ «Укрексімбанк» за напрямками залучення коштів та представити PEST- та SWOT-аналіз, за останні 5 років. Надати рекомендації щодо вдосконалення існуючої в АТ «Укрексімбанк» стратегії щодо політики залучення коштів.

Виклад основного матеріалу. Депозитна політика АТ «Укрексімбанк» характеризується як стратегія та тактика банку щодо залучення ресурсів та використання цих коштів для отримання прибутку в майбутньому. Стратегія банку щодо залучення

коштів передбачає наступні етапи, які будуть розглянуті нижче.

1. Маркетингове дослідження депозитного ринку в Україні та місце в ньому АТ «Укрексімбанк».

Розглянемо структуру депозитних залучень АТ «Укрексімбанк» на банківському ринку депозитів в Україні. Як видно з таблиці (таблиця 1), стаття залучень «кошти юридичних осіб» АТ «Укрексімбанк» мають значну частку серед інших банків на банківському депозитному ринку в Україні та займали відповідно 8,7% в 2010 році, 12,3% в 2011 році, 19,7% в 2012 році, 22,9% в 2013 році та 19,4% в 2014 році. Найменшу частку залучень займала стаття в АТ «Укрексімбанк» «кошти інших банків», яка з 6,6% в 2010 році стрімко знизилась до 5,0% в 2014 році. Питома вага статті «залучені кошти» (разом) в АТ «Укрексімбанк» серед залучених коштів банками на депозитному ринку в Україні мала максимальне значення в 2012 році та становила 9,4% та мінімальне значення в 2013 році – 6,0%, а в 2014 році питома вага за цим показником АТ «Укрексімбанк» склала 6,4% від всіх залучених коштів по банківському депозитному ринку в Україні.

За досліджуваний період, за залученими коштами від фізичних осіб частка ринку АТ «Укрексімбанк» по Україні коливалась в межах від 9,1% до 3,1% відповідно з 2010 р. до 2014 р., що говорить про різке скорочення присутності на ринку депозитів в Україні АТ «Укрексімбанк». Так, частка ринку АТ «Укрексімбанк» за джерелом залучень «кошти юридичних осіб» становила в 2010 р. – 8,7% проти 19,4% в – 2014 р. Як видно, динаміка залучень коштів «Укрексімбанк» за статтями за період 2010-2014 рр. мала не стійку тенденцію, тобто мали місце, як піки, так і спади щодо залучень банку, а стаття залучень «кошти банків» взагалі мала стрімку тенденцію до зниження. Це говорить про те, що на банківському ринку депозитів в Україні АТ «Укрексімбанк» за 5 останніх років займав то позиції лідера, то послабляв свої позиції (таблиці 1-3).

2. Маркетингове дослідження депозитного ринку серед банків I-ї групи банків в Україні.

Розглянемо динаміку частки депозитних залучень АТ «Укрексімбанк» в загальних депозитних залученнях серед I-ї групи банків України. Перша група банків України виокремлена за рейтингом НБУ при групуванні банків за загальними активами (групування НБУ має 4-ри групи), у нашому дослідженні для аналізу узятя 1-ша група банків, так, як АТ «Укрексімбанк» за груповальною оцінкою належить до 1-ї групи банків України. Так, серед депозитних залучень АТ «Укрексімбанк» за період

2010-2014 рр. за джерелом залучень, а саме «кошти банків» мав стійку позицію серед банків 1-ї групи, але частка ринку за цим показником незначна і коливалась у межах від 8,7% до 7,3% з 2010 р. до 2014 р. Джерело залучень «кошти клієнтів разом» «Укрексімбанк» серед банків 1-ї групи, мало частку ринку за досліджувані роки в межах від 19,9% до 9,6%, маючи піки залучень на ринку депозитів та спади (таблиці 1-3).

Так, за залученими коштами від юридичних осіб «Укрексімбанк» мав частку ринку, яка коливалась від 33,0% до 12,7% серед банків 1-ї групи. Залучення коштів від фізичних осіб на ринку депозитів серед банків 1-ї групи АТ «Укрексімбанк» за період 2010-2014 рр. мав меншу частку ринку ніж за залученими коштами від юридичних осіб, яка коливалась в межах від 4,7% до 10,7%. Загальна частка залучень депозитів АТ «Укрексімбанк» на ринку серед банків 1-ї групи теж мала низькі показники, а саме 9,3% та 14,9% за період 2010-2014 рр. (таблиці 1-3).

3. *Маркетингове дослідження частки АТ «Укрексімбанк» на депозитному ринку серед 5-ки банків-лідерів в Україні, тобто вивчення конкурентного середовища та динаміки змін залучень.*

При дослідженні частки ринку АТ «Укрексімбанк» серед 5-ки банків-лідерів в Україні, а саме: Приватбанк, Ощадбанк, Укрексімбанк, Дельта Банк і Промінвестбанк впродовж п'яти останніх років,

залучення коштів відбувалось наступним чином. За 2014 р. АТ «Укрексімбанк» посідав 5-ту рейтингову позицію та відповідно займав частку – 10,4% за джерелом залучень «кошти банків» серед 5-ти банків-лідерів, в 2013 р. – 3-тю рейтингову позицію і відповідно частку –16,7% та 2012 р. займав 3-тю позицію та частку 18,2%. Таким чином, АТ «Укрексімбанк» за досліджувані роки послабив свою конкурентну позицію на ринку залучень коштів від банків партнерів, віддав позиції лідера таким банкам як: Ощадбанк, Промінвестбанк. За залученнями від юридичних осіб АТ «Укрексімбанк» в 2014 р. посідав 1-шу рейтингову позицію і мав частку 35,3%, в 2013 р. – 2-гу рейтингову позицію і частку – 32,6%, поступаючись лише Приватбанку, а в 2012р. АТ «Укрексімбанк» був банком-лідером по залученню коштів від юридичних осіб серед 5-ки досліджуваних банків і його частка становила – 42, 2% (таблиці 2-4). Значно слабшу позицію АТ «Укрексімбанк» на ринку серед 5-ки досліджуваних банків мав від залучення коштів від фізичних осіб, так у 2014 р. позиція на ринку становила 4-ту позицію та частку –11,1%, в 2013 р. теж 4-ту позицію та частку 8,9%, а в 2012 р. – 3-тю позицію та частку 10,3%. Таким чином, АТ «Укрексімбанк» займає стійку позицію по залученню коштів від клієнтів, а саме від юридичних осіб серед банків-лідерів за 5-ть останніх років (таблиця 1).

Таблиця 1

Групування ринкової частки залучень за статтями АТ «Укрексімбанк» в загальних депозитних залученнях серед 5-ки лідерів,1-ї групи банків та банківській системі в Україні, 2010-2014 рр. (%)

Показники	Банки					
	2010	2011	2012	2013	2014	
Кошти банків	Серед 5-ки банків лідерів	27,8	22,8	18,2	16,7	10,4
	Серед 1-ї групи банків	8,7	8,7	7,8	8,4	7,3
	Серед банків всієї банківської системи в Україні	6,6	5,5	5,0	5,7	5,0
Кошти клієнтів:	Серед 5-ки банків лідерів	18,0	16,7	21,9	15,7	19,6
	Серед 1-ї групи банків	13,4	14,0	19,9	9,6	11,9
	Серед банків всієї банківської системи в Україні	8,9	8,7	12,4	6,0	6,7
В т.ч. кошти юридичних осіб	Серед 5-ки банків лідерів	30,6	28,9	42,2	32,6	35,3
	Серед 1-ї групи банків	12,7	20,6	33,0	26,7	23,5
	Серед банків всієї банківської системи в Україні	8,7	12,3	19,7	22,9	19,4
В т.ч. кошти фізичних осіб	Серед 5-ки банків лідерів	12,0	10,7	10,3	8,9	11,1
	Серед 1-ї групи банків	10,7	9,8	8,4	4,7	4,9
	Серед банків всієї банківської системи в Україні	9,1	6,3	7,4	2,9	3,1
Всього залучених коштів	Серед 5-ки банків лідерів	20,7	18,2	21,0	15,9	17,4
	Серед 1-ї групи банків	11,1	11,8	14,9	9,3	10,9
	Серед банків всієї банківської системи в Україні	7,8	7,4	9,4	6,0	6,4

Таблиця 2

Частка ринку та рейтинг АТ «Укрексімбанк» за статтями залучень по банківській системі в Україні, серед 1-ї групи банків і банків-лідерів за 2014р (млрд. грн.)

Показник	Кошти банків			Кошти клієнтів			Кошти юридичних осіб			Кошти фізичних осіб			Всього залучених коштів		
	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	
ПРИВАТБАНК	22,7	22,6	3	141,3	46,2	1	33,6	31,0	2	107,7	54,5	1	164,1	40,3	1
ОЩАДБАНК	26,1	26,0	2	55,3	18,1	3	18,1	17,3	3	36,5	18,5	2	81,5	20,0	2
УКРЕКСІМБАНК	10,5	10,4	5	60,1	19,6	2	38,2	35,3	1	21,8	11,1	4	70,6	17,4	3
ДЕЛЬТА БАНК	14,2	14,2	4	35,6	11,6	4	1,6	10,8	4	23,9	12,1	3	49,9	12,3	4
ПРОМІНВЕСТБАНК	27,0	26,8	1	13,6	4,5	5	6,0	5,7	5	7,6	3,8	5	40,7	10,0	5
Всього по 5-ці лідерів	100,7	100	-	306,1	100	-	108,3	100	-	197,7	100	-	406,8	100	-
Всього по 1 групі	142,4	7,3	-	504,5	11,9	-	162,6	23,5	-	441,9	4,9	-	647,0	10,9	-
Всього по банківській системі	208,8	5,0	-	900,5	6,7	-	197,0	19,4	-	702,9	3,1	-	1109,4	6,4	-

4. Маркетингове дослідження депозитних залучень на рівні банківської установи.

Маркетингове дослідження депозитних залучень на рівні банківської установи передбачало аналіз структури депозитів АТ «Укресімбанк» за видами вкладників та терміном вкладень станом за 2010-2014 рр. (таблиця 5) Для аналізу в банку використані наступні джерела залучень: кошти фізичних осіб, кошти юридичних осіб, кошти інших банків, за терміном залучень виокремленні залучення: строкові та до запитання. При вивченні структури залучень у 2010 р. найбільша питома вага залучень припадала на статтю «кошти інших банків», яка в цьому році складала – 31,7%, в наступні роки ця стаття залучень поступово зменшувалась за обсягами і відбувся перерозподіл у структурі залучень банком депозитних коштів, а саме стаття «кошти інших банків» з кожним роком зменшувалась за структурою на в 2011 р. – 5,9 п.п., в 2012 р. – 7 п.п., в 2013 р. – 1,6 п.п. та в 2014 р. – 7 п.п. (таблиця 5).

Серед «коштів клієнтів» найбільші залучення були в 2010 р. від юридичних осіб і вони склали в % – 29,1 проти 24,1% фізичних осіб. Слід зазначити, що ця стаття залучень у наступні роки тільки зростала, поступаючись статті «кошти фізичних осіб». Так, збільшення статті «кошти юридичних осіб» мало прирощення по структурі і по роках відповідно складало: у 2011 р. – 4,7 п.п., в 2012 р. – 10 п.п., у 2013 р. – 7,8 п.п., у 2014 р. – 0,9 п.п. (таблиця 5). Стаття залучень від фізичних осіб теж мала прирощення по структурі, і вони були наступні: у 2011 р. –

1,1 п.п., в 2012 р. – 1,5 п.п., у 2013 р. – 0,5 п.п., у 2014 р. – 3,1 п.п., але за структурою переважали залучення від юридичних осіб. При залученні від фізичних осіб, то перші надавали вкладенням в банк на довгостроковий період часу ніж на короткостроковий, а юридичні особи навпаки, в них переважали вклади до запитання (таблиця 5).

5. Вербальний аналіз макросередовища в Україні, яке чинить вплив на банківський сектор економіки.

Аналіз макросередовища банківського сектору України проводиться за допомогою PEST-аналізу. Він передбачав управління чотирма елементами, а саме: політикою (P), економікою (E), соціологією (S) та технологією (T). В Україні спостерігається велика залежність від політики. Іноді така залежність проявляється на стільки, що банк припиняє свою діяльність під час зміни політичної ситуації. Рівень розвитку банку залежить і від економічної ситуації як у країні, так і в світі зокрема. До економічних факторів впливу можливо віднести: динаміку валютного курсу, ставки рефінансування НБУ, розвиток фондового ринку, рівень та темпи ВВП, індекс інфляції, зміну середньої заробітної плати тощо. Оскільки клієнтами банків, поряд із підприємствами, є і фізичні особи, а фінансовий стан банку залежить і від рівня їх життя, то це може впливати на настрої потенційних клієнтів. Також чинять вплив демографічні зміни, рівень безробіття, ступінь довіри до банків, рівень еміграції населення тощо. На стан банку впливає його технологічна оснащеність,

Таблиця 3

Частка ринку та рейтинг АТ «Укресімбанк» за статтями залучень по банківській системі в Україні, серед 1-ї групи банків і банків-лідерів за 2013 р. (млрд. грн.)

Показник	Кошти банків			Кошти клієнтів			Кошти юридичних осіб			Кошти фізичних осіб			Всього залучених коштів		
	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг
ПРИВАТБАНК	8,8	12,1	5	133,5	48,9	1	26,8	34,1	1	106,7	54,9	1	142,4	41,1	1
ОЩАДБАНК	24,0	32,7	1	46,3	17,0	2	10,4	13,2	3	35,9	18,5	2	70,4	20,3	2
УКРЕКСІМБАНК	12,2	16,7	3	42,9	15,7	3	25,7	32,6	2	17,2	8,9	4	55,2	15,9	3
ДЕЛЬТА БАНК	11,9	16,3	4	36,1	13,2	4	9,9	12,7	4	26,1	13,5	3	48,0	13,9	4
ПРОМІНВЕСТБАНК	16,3	22,2	2	13,8	5,1	5	5,7	7,3	5	8,1	4,1	5	30,2	8,7	5
Всього по 5-ці лідерів	73,6	100	-	27,2	100	-	78,7	100	-	194,1	100	-	346,4	100	-
Всього по 1 групі	146,6	8,4	-	446,7	9,6	-	96,2	26,7	-	370,5	4,7	-	593,4	9,3	-
Всього по банківській системі	213,7	5,7	-	709,7	6,0	-	112,1	22,9	-	597,6	2,9	-	923,4	6,0	-

Таблиця 4

Частка ринку та рейтинг АТ «Укресімбанк» за статтями залучень по банківській системі в Україні, серед 1-ї групи банків і банків лідерів за 2012 р. (млрд. грн.)

Показник	Кошти банків			Кошти клієнтів			Кошти юридичних осіб			Кошти фізичних осіб			Всього залучених коштів		
	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг	частка	рейтинг	рейтинг
ПРИВАТБАНК	11,1	16,3	4	106,3	52,0	1	20,4	29,7	2	85,8	56,1	1	117,5	43,0	1
ОЩАДБАНК	19,2	21,0	2	39,3	19,3	3	9,5	13,9	3	29,8	19,5	2	58,6	21,4	2
УКРЕКСІМБАНК	12,4	18,2	3	44,8	21,9	2	29,0	42,2	1	15,8	10,3	3	57,3	21,0	3
ДЕЛЬТА БАНК	7,7	11,3	5	17,1	8,4	4	3,8	5,6	5	13,3	8,7	4	24,9	9,1	4
ПРОМІНВЕСТБАНК	17,9	29,6	1	13,9	6,8	5	5,9	8,6	4	8,0	5,3	5	31,9	11,7	5
Всього по 5-ці лідерів	68,6	100	-	204,5	100	-	68,8	100	-	152,9	100	-	273,1	100	-
Всього по 1 групі	158,7	7,8	-	225,5	19,9	-	87,9	33,0	-	187,5	8,4	-	384,2	14,9	-
Всього по банківській системі	250,0	5,0	-	361,6	12,4	-	147,2	19,7	-	214,3	7,4	-	611,7	9,4	-

рівень впровадження нових банківських продуктів тощо. PEST-аналіз розкриє фактори зовнішнього середовища, врахування яких дозволить підвищити

ефективність функціонування АТ «Укресімбанк» та забезпечить його розвиток. Результати PEST-аналізу в відображено в таблиці 6.

Таблиця 5

Аналіз структури депозитів АТ «Укресімбанк» за видами вкладників та терміном їх вкладень станом на 01.01.2011-01.01.2015 рр.

Показник	2011 рік		2012 рік		2013 рік		2014 рік		2015 рік		Зрушення у структурі, (п.п.)			
	млрд. грн.	Питома вага, %	млрд. грн.	Питома вага, %	млрд. грн.	Питома вага, %	млрд. грн.	Питома вага, %	млрд. грн.	Питома вага, %	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
1. Кошти фізичних осіб, в т.ч.	12,3	24,1	13,5	25,2	15,8	23,7	17,2	24,2	21,8	21,1	+1,1	-1,5	+0,5	-3,1
- до запитання	1,4	2,9	1,5	3,0	1,6	2,5	1,7	2,5	2,6	2,6	+0,1	-0,5	0	+0,1
- строкові	10,9	21,2	11,9	22,3	14,1	21,4	15,4	21,7	19,1	18,5	+1,1	-0,9	+0,4	-3,2
2. Кошти юридичних осіб, в т.ч.	14,9	29,1	18,1	33,8	29,0	43,8	25,7	36,0	38,2	36,9	+4,7	+10	-7,8	+0,9
- до запитання	9,5	18,7	9,2	17,2	20,5	31,0	16,2	22,8	28,1	27,1	-1,5	+13,8	-8,2	+4,3
- строкові	5,3	10,5	8,9	16,7	8,5	12,9	9,4	13,3	10,1	9,8	+6,2	-3,8	+0,4	-3,5
3. Кошти інших банків	16,2	31,7	13,8	25,8	12,4	18,8	12,2	17,2	10,5	10,2	-5,9	-7	-1,6	-7
4. Інші залучені кошти	7,7	15,1	8,1	15,1	8,9	13,5	16,0	22,5	32,9	31,8	0	-1,6	+9	+9,3
Усього:	51,3	100	53,6	100	66,2	100	71,3	100	103,6	100	-	-	-	-

Таблиця 6

PEST-аналіз банківського сектору в Україні

Політичні фактори	Економічні фактори
<p>1. Нестабільність урядових структур в Україні, що викликає політичний ризик.</p> <p>2. Мінливість в законодавчо-нормативних актах в банківському секторі економіки становить 3-7 місяців.</p> <p>3. Центральний банк України має дуже великий тиск на банківську систему в цілому та на конкретно узятий банк, який проявляється у надмірній та жорсткій політиці контролю за комерційними банками, а саме: обов'язкове резервування, виконання економічних нормативів.</p> <p>4. Банки мають мінімум свободи через контроль з боку НБУ.</p> <p>5. Замість звичних 17% податку на доходи, із 1.01.2015 року ставка ПДФО підвищена до 20%.</p> <p>6. Використання резервів банку можливе лише в екстремальній ситуації банкрутства.</p> <p>7. Із-за агресивної політики НБУ в банківському секторі немає вільної конкуренції.</p> <p>8. Через не зважену грошово-кредитну політику НБУ, довіра населення до банківських установ стрімко падає (в Україні спостерігається циклічність такого роду процесів).</p>	<p>1. Політичний ризик відображається на економіці України та всередині банківської системи, спричиняючи виникнення спекулятивних, тобто (нечистих) ризиків.</p> <p>2. Курс національної валюти має дуже велику мінливість та взагалі відсутній валютний коридор, тобто курс національної валюти може за короткий час сягнути піку по відношенню до іноземних валют, без пояснень головного регулятора банківської системи.</p> <p>3. Зміна курсу відображаються на індексі купівельної спроможності гривні, на індексі інфляції та на різких стрибках базової ставки НБУ.</p> <p>4. Взаємозв'язок між процентною ставкою НБУ, рівнем інфляції, процентною ставкою на міжбанківському ринку і ціною на депозити та кредити викликає зміни в бік збільшення ціни на залучені ресурси для комерційних банків.</p> <p>5. Рівень прихованого безробіття в Україні перевищує рівень офіційного безробіття, відбувається дуже стрімке скорочення робочих місць в реальному секторі економіки.</p> <p>6. Рівень доходів населення продовжує знижуватись. На реальний дохід громадян тисне індекс інфляції, який в квітні поточного року за місяць склав 45%, а в травні – 60%, що за собою веде зниження купівельної спроможності гривні.</p>
Соціальні фактори	Технологічні фактори
<p>1. Показник приросту населення вже більше 10-ти років є з від'ємним значенням, тобто смертність населення перевищує народжуваність.</p> <p>2. Основна частка населення соціально не-спроможна бути потенційними клієнтами банку через низький рівень заробітної плати (реальні доходи населення падають, а оплата комунальних послуг стрімко зростає).</p> <p>3. Залишки вільних коштів у домогосподарств настільки мізерні, що у більшій частини суб'єктів не виникає бажання заощаджувати кошти в банку.</p> <p>4. У суспільстві відбулося розмежування на соціальні класи і «зник» середній клас заможних громадян, які завжди виступали потенційними клієнтами банківських установ.</p> <p>5. На даний час цінова політика банків не відповідає соціальним можливостям громадян з вкладних та кредитних операцій.</p> <p>6. Відбулася стрімка переорієнтація у культурі задоволення потреб населення.</p> <p>7. Загальна тенденція до зниження рівня освіти в країні (молодь до 25 р.).</p>	<p>1. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>2. Широке поширення Інтернет-ресурсів дозволяє про-інформувати клієнтів банку про банківські продукти та послуги.</p> <p>3. Укресімбанк став переможцем конкурсу «Лідер у сфері PR-технологій та маркетингу – 2013» за версією журналу «Банкир» у номінації «Найкращий корпоративний календар».</p>

6. *Аналіз внутрішнього середовища АТ «Укресімбанк».*

Будь-яка організація, у тому числі і банк, діє в постійно змінних умовах, які характеризують його середовище. Аналіз цього середовища зводиться до спостереження за змінами макросередовища. Метою аналізу ринку є отримання інформації про нові ринкові можливості, а також потенційні проблеми і загрози, з якими може зіткнутися банк. Тому необхідно зробити аналіз внутрішнього середовища АТ «Укресімбанк» використовуючи метод SWOT-аналізу. За допомогою цього методу розглянемо сильні та слабкі сторони банку, а також його можливості та загрози (таблиця 7).

Висновки і пропозиції. Отже, АТ «Укресімбанк» є банком на ринку банківських послуг в Україні, який позиціонує себе, як установа, що на депозитному ринку має суттєву частку депозитних залучень і це кошти від юридичних осіб, а банки, які конкурують з ним при залученні коштів від фізичних осіб є Приватбанк і Ощадбанк про це свідчать маркетингові дослідження, які проводились з 2010 р. по 2014 р. Досліджуючи конкурентне середовище депозитних залучень АТ «Укресімбанк», та вивчаючи частку ринку, прямими конкурентами нашого банку були в 2012 р. за статтею «кошти банків» Промінвестбанк і Ощадбанк, за статтею «кошти фізичних осіб» Ощадбанк і Приватбанк, в 2013 р. за статтею «кошти банків» Ощадбанк і Про-

мінвестбанк, а за статтею «кошти фізичних осіб» Приватбанк, Ощадбанк та Дельта Банк. В 2014 р. ситуація змінилась, і наш банк послабив свої позиції на ринку депозитів поступившись за статтею залучень «кошти банків» наступним банкам: Промінвестбанк, Ощадбанк, Приватбанк та Дельта Банк, а за статтею «кошти фізичних осіб» право лідерства віддав наступним банкам: Приватбанк, Ощадбанк і Промінвестбанк.

Таким чином, ситуація на ринку депозитів в Україні змінилась не на краще для АТ «Укресімбанк» і банк, який має 100% державну власність капіталу при зменшенні своєї присутності на ринку та можливості залучати кошти може наражатися на депозитний ризик, тобто ризик недостатньо сформованої ресурсної бази, або її дорожчання через зміну пріоритетів політики залучень. Така ситуація в банку може бути викликана наданням переваг політиці недепозитного залучення коштів, або їх запозичення. Так, останні п'ять років банк приділяв увагу емісії єврооблігацій у формі облігацій, пов'язаних з депозитом і також випустив єврооблігації при формі участі у кредиті через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі» Окрім того за період 2010-2014 рр. банк брав кредити міжнародних фінансових організацій, а саме, у МБРР та ЄБРР [2]. Тому, із вище наведеного з метою не наражатись і на страновий ризик АТ «Укресімбанк» потрібно доцільніше використовувати свої переваги, щоб цього уникнути.

Таблиця 7

Матриця SWOT-аналізу діяльності АТ «УКРЕКСІМБАНК» на депозитному ринку в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. АТ «Укресімбанк» – державний банк, що представляє інтереси держави. 2. За розмірами загальних активів посідає третє місце в рейтингу серед усіх банків України. 3. Станом на 01.01.2015 р. Укресімбанк очолив рейтинг надійності депозитів. 4. Широкий спектр депозитних продуктів, який постійно оновлюється. 5. За розмірами депозитів юридичних осіб банк займає перше місце серед банківського ринку України і утримує це місце останні 5-ть років. 6. Укресімбанк отримав можливість надавати довгострокові кредити для реалізації інвестиційних проектів МСБ та компаніям із середнім рівнем капіталізації. 7. Білоруське республіканське унітарне підприємство експортно-імпортного страхування «Белексімгарант» уклали угоду про експортне страхування (страхування експортних кредитів та інвестицій). 8. Європейський банк реконструкції та розвитку разом із Міжнародною торговою палатою вручив Укресімбанку нагороду за визначні академічні успіхи в Електронній навчальній програмі з торговельного фінансування 2012 року. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Станом на 01.01.2015р. досить мала частка коштів фізичних осіб в депозитних залученнях банку серед 5-ки банків-лідерів в Україні. 2. Найменша частка коштів банків в депозитних залученнях банку серед 5-ки банків-лідерів в Україні. 3. Мала частка строкових депозитів більше 5-ти років. 4. Переважання політики запозичень перед політикою депозитних залучень коштів на ринку. За період 2010-2014 рр. банк брав кредити міжнародних фінансових організацій: МБРР та ЄБРР, а також випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі» та єврооблігації у формі облігацій, пов'язаних з депозитом.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність великої клієнтської бази. 2. Довгострокові відносини з клієнтами. 3. Наявність тісних контактів із іншими організаціями. 4. Погіршення позицій конкурентів через більшу довіру до банку, як до банку з державною власністю. 5. Посилення конкурентних переваг можливе за рахунок зміни цінової політики (надавати пріоритети залученням депозитного характеру та переважно населенню України). 6. Позитивні оцінки міжнародних рейтингових агентств. Відзнаки протягом року Укресімбанк отримав нагороди від Deutsche Bank AG, Commerzbank AG та Citibank за якість розрахунків. Deutsche Bank AG (Німеччина) відзначив банк нагородою STP Excellence Award, Commerzbank AG (Німеччина) – STP Award 2012 за відмінну якість виконання комерційних платежів та міжбанківських переказів. Citibank – один із найбільших банків світу за розрахунками у доларах США – відзначив Укресімбанк нагородою Citi's Performance Excellence Award, яка щорічно присуджується кращим у своєму класі банкам як визнання їхніх успіхів при проведенні платежів в іноземній валюті. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зміна переваг у політиці залучень коштів (перевага надається, 5-ть останніх років, недепозитним залученням та запозиченням коштів). 2. Вихід на нові ринки з метою сформувати ресурсну базу банку. 3. Перерозподіл у структурі клієнтської бази банку. 4. Збільшення вартості ресурсів за рахунок отримання кредитів від міжнародних фінансових організацій та емісія єврооблігацій. 5. Низька платоспроможність населення. 6. Занепад економічної активності споживачів щодо банківських послуг.

Список літератури:

1. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. АТ «Укрэксимбанк»: Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eximb.com>

Игнатова Е.Н., Романовская А.С.

Криворожский экономический институт
Криворожского национального университета

СТРАТЕГИЯ БАНКА ПО ДЕПОЗИТНЫМ ПРИВЛЕЧЕНИЯМ И ПУТИ ЕЕ РЕАЛИЗАЦИИ НА ПРИМЕРЕ АО «УКРЭКСИМБАНК»

Аннотация

В статье рассмотрено маркетинговое исследование депозитного рынка в Украине за последние пять лет, а также изучена динамика доли депозитного рынка АО «Укрэксимбанк» среди банков Украины, банков-конкурентов в 1-й группе крупнейших банков в Украине и банков-лидеров по политике привлечения средств. Исследована депозитная политика АО «Укрэксимбанк». Проведен статистический анализ составляющих политики депозитного привлечения АО «Укрэксимбанк» по направлениям привлечения и представлены PEST- и SWOT-анализ. Даны рекомендации по совершенствованию существующей стратегии АО «Укрэксимбанк» относительно политики привлечения средств.

Ключевые слова: депозитная политика, депозитные ресурсы, привлечение средств, маркетинговое исследование, PEST-анализ, SWOT-анализ, депозитные привлечения, статистический анализ.

Ihnatova O.M., Romanovska H.S.

Kryvyi Rih Economic Institute
of Kryvyi Rih National University

THE BANK'S STRATEGY ON DEPOSIT ATTRACTION AND WAYS OF ITS REALIZATION ON THE EXAMPLE OF JSC «UKREXIMBANK»

Summary

The article considers the marketing research of the deposits market in Ukraine for the past five years, and also studies the dynamics of the deposits market share of JSC «Ukreximbank» among the Ukrainian banks, the banks of competitors in the 1st group of the largest banks in Ukraine. The author has studied deposit policy of JSC «Ukreximbank» and conducted statistical analysis of the components of the policy of deposits attraction by JSC «Ukreximbank» in areas of attraction and presented SWOT-analysis. The paper provides recommendations for improving the existing strategy of JSC «Ukreximbank» on policies to raise funds.

Keywords: deposit policies, deposit resources, raising funds, marketing research, PEST-analysis, SWOT-analysis, deposit attraction, statistical analysis.

УДК 336.71:330.33

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ НА ЦИКЛІЧНІСТЬ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Кретов Д.Ю.

Одеський національний економічний університет

В статті відзначаються особливості розвитку сучасної економіки під впливом циклічності та глобалізації, визначено вплив економічних циклів на діяльність банків, обґрунтовано взаємозв'язок між коливаннями економічного та кредитного циклів, проаналізовано етапи розвитку кризових явищ у банківському секторі України, запропоновано рекомендації щодо вдосконалення методів регулювання кредитної діяльності банків з урахуванням циклічності розвитку економіки у сучасних умовах.

Ключові слова: циклічність, кредитний цикл, економічний цикл, банківська система, фінансово-економічна криза, циклічні коливання, позики, глобалізація, фінансова глобалізація, банківський сектор, фази циклу.

Постановка проблеми. Характерною ознакою розвитку сучасної світової економіки є її циклічність, яка проявляється у коливаннях ринкової кон'юнктури, економічних диспропорціях, інноваційно-технологічних кризах, мінливості

міжнародних фінансових ринків. Економіка розвивається не лінійно, а динаміка її розвитку має складний циклічний характер. Такий напрямок розвитку означає, що основні показники цього процесу мають хвильовий характер, який повто-